

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษานับเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและแก้ไขปัญหาต่างๆ ในสังคมได้ เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเอง ตั้งแต่การวางรากฐานพัฒนาการของชีวิตตั้งแต่แรกเกิด การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถด้านต่าง ๆ ที่จะดำรงชีพและประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุข รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง รวมเป็นพลังสร้างสรรค์การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนได้ (เยาวพา เตชะคุปต์, 2542, หน้า 99) การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย สืบเนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 6 ที่กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อการพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและเป็นการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546

การศึกษาปฐมวัย เป็นการศึกษาที่มีความสำคัญ เพราะเป็นรากฐานของชีวิตมนุษย์ และมีอิทธิพลต่อชีวิตของคนเราเป็นอย่างยิ่ง กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 5) ได้กล่าวว่า การศึกษาปฐมวัย เป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี (5 ปี 11 เดือน 29 วัน) บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ตามศักยภาพภายใต้บริบทสังคมวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรักความเอื้ออาทรและความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม นอกจากนี้ยังได้กำหนดหลักการสำคัญของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย โดยการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภท ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย พัฒนาเด็กโดยองค์รวม ผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัวชุมชน และสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก การจัดการศึกษาปฐมวัยนับได้ว่าเป็นการจัดการศึกษาเพื่อปูพื้นฐานสำหรับชีวิตในอนาคตของบุคคลอย่างแท้จริง ซึ่งต้องอาศัยการสนับสนุนจากทุกฝ่าย ทั้งครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 6)

ปัญหาการจัดการศึกษาในโรงเรียนนอกจากการเตรียมความพร้อมเพื่อการพัฒนาการตามวัยแล้ว ส่วนหนึ่งที่ผู้ปกครองให้ความสนใจมาก คือสวัสดิภาพของเด็กปฐมวัย งานความปลอดภัยในสถานศึกษาปฐมวัย เป็นงานที่สำคัญอย่างยิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาไม่สามารถที่จะ

ละเลยไปได้ เนื่องจากในปัจจุบันระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องความปลอดภัยภายในสถานศึกษา และการป้องกันมิให้เด็กมีอันตรายจากสิ่งต่างๆ ในขณะที่เด็กอยู่ในความรับผิดชอบของสถานศึกษา ระบบครอบครัวเป็นระบบทางสังคมระบบหนึ่งซึ่งผู้ปกครองมีหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดูโดยตรง ถึงแม้ว่าเด็กจะมาอยู่โรงเรียนแล้วก็ตาม ความต้องการของผู้ปกครองจะเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญ ซึ่งทางหน่วยงานซึ่งจัดบริการสำหรับเด็กวัยระดับปฐมวัยจะต้องให้ความสนใจสถานเลี้ยงเด็กกลางวันที่ดี ต้องจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายใน ภายนอกให้สะอาดและปลอดภัย บุคลากรที่อบรมและดูแลเด็กต้องมีความเข้าใจพัฒนาการเด็กและมีน้ำใจ มีเมตตา และสถานรับเลี้ยงเด็กต้องมีความสัมพันธ์อันดีกับผู้ปกครอง เพราะผู้ปกครองจะมีส่วนช่วยพัฒนาสถานรับเลี้ยงเด็กให้พัฒนาได้เต็มศักยภาพ (กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน, 2548, หน้า 15) เด็กปฐมวัยเป็นวัยที่ไม่สามารถป้องกันตนเองได้ ความรู้ความเข้าใจของเด็กปฐมวัยอยู่ในระดับความคิดก่อนปฏิบัติ เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัส (sensory motor) และการเรียนรู้ โดยตรงเท่านั้น ด้วยเหตุนี้ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยควรให้ความห่วงใยต่อระบบสวัสดิภาพของเด็ก การดูแลเอาใจใส่ของผู้ปกครองจึงมีความสำคัญต่อการบริหารการศึกษาของสถานศึกษาเพราะเด็กปฐมวัยทุกคนจะต้องมาจากชุมชนที่อยู่โดยรอบของโรงเรียน

การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย เป็นการเอื้อต่อการเรียนรู้ รวมถึงพัฒนาเด็กให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ถ้าบ้านและโรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่สร้างเสริมการเรียนรู้ ทำให้เด็กไว้วางใจ มีความรู้สึกที่ดีต่อครูและโรงเรียน ทำให้เด็กต้องการที่จะมาทำกิจกรรมต่างๆ เด็กจะเกิดการเรียนรู้อย่างดีที่สุด การจัดสภาพแวดล้อมจึงเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับเด็ก เด็กจะเกิดความพร้อมในทุกๆด้าน และสามารถเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพที่ดีในอนาคต ภายในห้องเรียนควรมีสื่ออุปกรณ์ประกอบการสอน การเล่น ที่มีคุณภาพ หลากหลาย ตลอดจนวัสดุครุภัณฑ์ที่อำนวยความสะดวกให้ครูนักเรียนเพียงพอ มีพื้นที่กว้าง โลงเหมาะกับการทำกิจกรรมของเด็ก จากสภาพปัจจุบันพบว่าสถานการณสุขภาพเด็กไทยมีโอกาสเจ็บป่วยง่ายและอัตราการป่วยเพิ่มมากขึ้นทุกปี เพราะสภาพเศรษฐกิจที่เร่งรัดให้พ่อแม่ต้องทำงาน การอยู่แบบครอบครัวเดี่ยว และสังคมที่มีการแข่งขันสูงนั้น ทำให้พ่อแม่ไม่มีเวลาดูแลลูก และต้องส่งลูกไปเรียนเร็วขึ้นเนื่องจากไม่มีคนเลี้ยง ซึ่งการส่งลูกเข้าไปอยู่ในสถานรับเลี้ยงเด็ก (nursery) ก็เท่ากับส่งลูกไปรับเชื้อโรค เพราะภูมิคุ้มกันยังต่ำและติดเชื้อง่าย เพราะฉะนั้นแนวโน้มของโรคที่จะเกิดกับเด็กไทยในแต่ละปีนั้น จึงมีการระบาดอยู่ทุกปีและควรระมัดระวังเป็นพิเศษ สิ่งสำคัญที่จำเป็นต้องพิจารณาถึงเป็นอันดับแรกในการจัดสภาพแวดล้อมสำหรับเด็ก คือสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยในสถานศึกษาปฐมวัย จำเป็นต้องกำหนดนโยบายเพื่อให้บริการป้องกันและให้การศึกษเกี่ยวกับสุขภาพและความปลอดภัยของเด็กเป็นหลัก ครูและผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความใส่ใจเป็นพิเศษในเรื่องต่างๆ เช่น พื้นห้อง ปลั๊กไฟ เครื่องเล่นปีนป่ายทุกชนิด สัญญาณ

เตือนไฟและเครื่องดับเพลิง ป้ายต่าง ๆ เหล่านี้เป็นพื้นฐานของการพัฒนาเด็กให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยความสุขและปลอดภัย (Gordon, & Williams, 1995, pp. 265 – 268)

การจัดสภาพแวดล้อมสำหรับเด็กปฐมวัย มีจุดมุ่งหมายเพื่อกระตุ้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้ และได้รับประสบการณ์ตรงจากการอยู่ร่วมกัน ส่งเสริมความเป็นอิสระ การตัดสินใจ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักการควบคุมตนเอง รวมถึงการค้นพบโดยการเล่น นอกจากนี้ยังมุ่งเน้นให้เด็กมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีความสนุกสนาน และปลอดภัย การจัดสภาพแวดล้อมสำหรับเด็กปฐมวัย ควรมีพื้นที่สำหรับศูนย์การเรียนรู้ หรือมุมต่าง ๆ ทั้งนี้ เด็กเรียนรู้ได้ดีที่สุดผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมรอบตัว ศูนย์การเรียนรู้หรือมุมต่าง ๆ จึงควรเกี่ยวข้องกับประสบการณ์ตรง และวัสดุอุปกรณ์ที่หลากหลาย มีความสัมพันธ์กับหน่วยการเรียนรู้ และเปิดโอกาสให้เด็กทำงานเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม อย่างไรก็ตาม จากการสังเกตชั้นเรียน พบว่ามีปัญหาบางประการที่ทำให้การจัดสภาพแวดล้อมไม่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย และหลักการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยที่พอสรุปได้ ดังนี้ 1) ด้านการจัดสภาพแวดล้อม อาคารเรียนมีขนาดเล็ก ไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน สถานที่คับแคบไม่สามารถจัดมุมประสบการณ์ในห้องเรียนได้ อาคารเรียนภายนอกตรงกลางอาคารไม่มีหลังคา เวลาฝนตกทำให้น้ำสาดเข้ามาในห้อง ไม่สามารถวางของหรือจัดเก็บอุปกรณ์ต่าง ๆ ได้ พื้นที่ใช้สอยภายในห้องเรียนมีน้อย ไม่สามารถจัดมุมกิจกรรมหรือมุมประสบการณ์ต่าง ๆ ได้ ห้องเรียนมีกระจกรอบด้านเมื่อจัดกิจกรรมการสอนทำให้เกิดเสียงสะท้อนภายในห้องเรียน ขาดวัสดุอุปกรณ์ เช่น ชั้นวางของ เครื่องเล่นตามมุมต่าง ๆ 2) ด้านเด็กนักเรียนมีวุฒิภาวะต่างกัน มีความพร้อมแต่ละด้าน ช้า-เร็วต่างกัน การจัดกิจกรรมจำเป็นต้องจัดให้เหมาะกับเด็กแต่ละคน ทำให้การจัดกิจกรรมบางอย่างไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ นักเรียนมีพื้นฐานครอบครัวที่ต่างกัน บางคนมีนิสัยชอบหยิบของของผู้อื่น นักเรียนสามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้แต่ขาดความคิดสร้างสรรค์และการใช้เหตุผลและการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และ 3) ด้านการจัดการเรียนการสอนของครู ครูบางท่านไม่ได้จบสาขาการศึกษาปฐมวัยโดยตรง ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบางครั้ง ยังไม่หลากหลาย กิจกรรมไม่เหมาะกับเด็ก ครูไม่ได้จัดกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียน ขาดสื่ออุปกรณ์การเรียน การสอน (วิธนา นนทพันธ์วาทย์, 2550, หน้า 16)

จากผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามระดับการศึกษาปฐมวัย ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 จำแนกตามการรับรอง พบว่า สถานศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัยอยู่ในระดับดี จำนวน 55 แห่ง (ร้อยละ 74.33) ได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา จำนวน 69 แห่ง (ร้อยละ 93.24) ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพ

การศึกษา จำนวน 5 แห่ง (ร้อยละ 6.76) สถานศึกษาในอำเภอท่าหลวง พัฒนาคมน และสระโบสถ์ ได้รับการรับรองมาตรฐานสูงสุด (ร้อยละ 100) สถานศึกษาในอำเภอโคกเจริญมีสัดส่วนสถานศึกษาที่ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานสูงสุด (ร้อยละ 25) โดยตัวบ่งชี้ที่ 1 เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกายสมวัย มีสัดส่วนสถานศึกษาที่ได้รับการประเมินในระดับดีมากสูงสุด (ร้อยละ 77.03) ในขณะที่สถานศึกษากลุ่มที่ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐาน มีสัดส่วนผลการประเมินตัวบ่งชี้ที่ 7 และ 12 ในระดับต้องปรับปรุงเร่งด่วนสูงกว่าตัวบ่งชี้อื่น (ร้อยละ 20) ดังนั้นจึงควรมีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ให้มีความสมดุลระหว่างการอ่าน การเขียน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์กับการเตรียมความพร้อมพัฒนาการด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญาของผู้เรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2, 2556, หน้า 21)

จากสภาพและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมสถานศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ให้มีความเหมาะสมต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมสถานศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมสถานศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 จำแนกตาม ตำแหน่ง เพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้จะทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมสถานศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการจัดสภาพแวดล้อมไปใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้อันแก่เด็กระดับปฐมวัยในโรงเรียนต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ทำการสอนเด็กปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 1,236 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 346 คน ครูที่ทำการสอนเด็กปฐมวัย จำนวน 890 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2, 2555, ย่อหน้า 1)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ทำการสอนเด็กปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2555 เนื่องจากประชากรมีจำนวนที่แน่นอน (finite population) สูตรที่ใช้ในการหาขนาดตัวอย่างจึงใช้สูตรของยามานะ (Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมให้มีค่าความคลาดเคลื่อน 0.05 ในการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (สุรวิทย์ ศิริโกศาภิรมย์, 2553, หน้า 34) ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาทั้งหมด 302 คน ทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) ตามตำแหน่งและขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 121 คน และครูที่ทำการสอนเด็กปฐมวัย 181 คน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ตัวแปรอิสระ (independent variables) ประกอบด้วย

2.1.1 ตำแหน่ง

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษา
- 2) ครู

2.1.2 เพศ

- 1) ชาย
- 2) หญิง

2.1.3 วุฒิการศึกษา

- 1) ปริญญาตรี / เทียบเท่า
- 2) สูงกว่าปริญญาตรี

2.1.4 ประสบการณ์ในการทำงาน

- 1) น้อยกว่า 10 ปี
- 2) 10 - 20 ปี

3) 21 - 30 ปี

4) มากกว่า 30 ปี

2.1.5 ขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน

1) ขนาดเล็ก (นักเรียน 1 - 120 คน)

2) ขนาดกลาง (นักเรียน 121 - 300 คน)

3) ขนาดใหญ่ (นักเรียน 301 คนขึ้นไป)

2.2 ตัวแปรตาม (dependent variables) ได้แก่ การจัดสภาพแวดล้อมสถานศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ประกอบด้วย

2.2.1 การรักษาความสะอาด

2.2.2 การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน

2.2.3 การป้องกันโรคติดต่อ

2.2.4 การอนามัยโรงเรียน

2.2.5 โภชนาการ

2.2.6 การปฐมพยาบาลเบื้องต้น

2.2.7 การป้องกันอัคคีภัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึก เจตคติ หรือประสบการณ์ของบุคคล โดยการแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกร่วมกัน และเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการตัดสินใจ

การจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีอายุแรกเกิด จนถึงก่อนประถมศึกษาปีที่ 1 เพื่อเตรียมความพร้อมทางด้านร่างกาย สติปัญญา สังคมและอารมณ์ การจัดการศึกษาดังกล่าวจะมีลักษณะพิเศษที่แตกต่างไปจากระดับอื่นๆ ทั้งนี้เพราะเด็กในวัยนี้เป็นช่วงระดับอายุที่สำคัญในการวางรากฐานบุคลิกภาพและการพัฒนาทางสมอง

การจัดสภาพแวดล้อมสถานศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย หมายถึง การจัดและดำเนินการทุกอย่าง ที่ส่งเสริมและอำนวยความสะดวก ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในสถานศึกษาปฐมวัยทั้งภายในห้องเรียน ภายนอกห้องเรียน เพื่อช่วยกระตุ้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้ ได้รับประสบการณ์จากการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ทำกิจกรรมร่วมกันอย่างมีความสุข สนุก สบาย สะดวกปลอดภัย ตลอดจนส่งเสริมให้เด็กมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี ประกอบไปด้วยหลักการ 7 ด้าน ดังนี้

1. การรักษาความสะอาด หมายถึง การจัดการ ดูแล ควบคุม ปรับปรุงสภาวะต่างๆ ภายในบริเวณโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อสร้างบรรยากาศในการเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน

2. การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน หมายถึง การปรับปรุง จัด สร้าง และดำเนินการ บรรยากาศและสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะ และมีความเหมาะสมตามหลักวิธี เพื่อเอื้อความสะดวกต่อการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิผล

3. การป้องกันโรคติดต่อ หมายถึง การดำเนินการตามมาตรการป้องกันการถ่ายทอด การติดต่อ การแพร่เชื้อโรคที่เป็นสาเหตุของการทำให้เกิดการเจ็บป่วยขึ้น และขั้นตอนของการ ประเมินและการรักษาเฉพาะ เพื่อจัดความก้าวหน้าของโรคในทุกระยะ

4. การอนามัยโรงเรียน หมายถึง การวางแผนกิจกรรมและการดำเนินงานที่ ก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพแก่บุคคลทุกคนในโรงเรียนเพื่อให้ มีสุขภาพดี โดยการมีส่วนร่วมของโรงเรียน บ้านและชุมชน ครอบคลุมกิจกรรมด้านการจัด สิ่งแวดล้อม การบริการสุขภาพและการสอนสุขศึกษา

5. โภชนาการ หมายถึง การจัดการเกี่ยวกับอาหารที่นักเรียนบริโภคในปริมาณ เพื่อให้นักเรียนได้รับประทานอาหารที่เพียงพอกับความต้องการของร่างกาย การได้รับอาหาร อย่างครบถ้วน และเหมาะสม จะทำให้นักเรียนมีสุขภาพที่ดี

6. การปฐมพยาบาลเบื้องต้น หมายถึง การช่วยเหลือเบื้องต้น ให้แก่เด็กที่ได้รับ บาดเจ็บจากการประสบอุบัติเหตุ ณ จุดที่เกิดเหตุ โดยใช้อุปกรณ์เท่าที่หาได้ขณะที่นั้นก่อนที่ แพทย์จะมาถึงหรือก่อนนำเด็กส่งโรงพยาบาล

7. การป้องกันอัคคีภัย หมายถึง การดำเนินการ การเตรียมการเพื่อไม่ให้เกิดเพลิง ไหม้ อันนำมาซึ่งความสูญเสียทรัพย์สินและการได้รับอันตรายทางร่างกายของนักเรียน

โรงเรียน หมายถึง หน่วยงานตามกฎหมายที่มีหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัด การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2

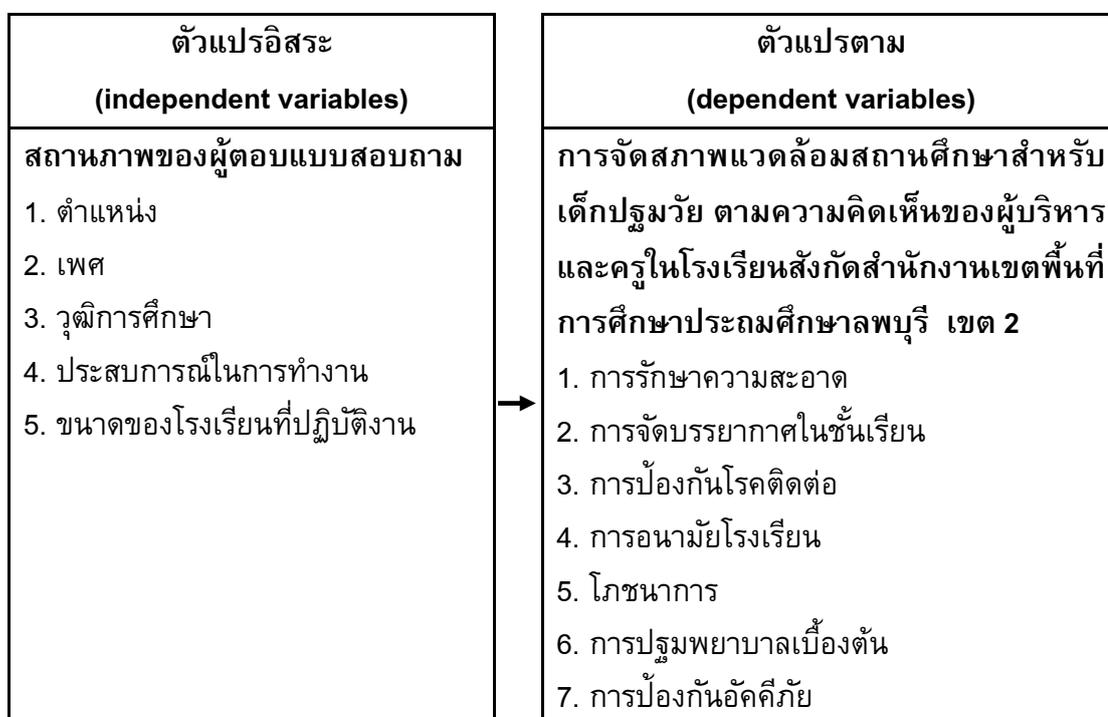
ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาที่ทำหน้าที่บริหารจัดการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2

ครู หมายถึง บุคลากรผู้รับผิดชอบการสอนการวางแผนและการจัดโปรแกรมสำหรับเด็ก ปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์เนื้อหาทางด้านการจัดสภาพแวดล้อมของ สถานศึกษา และได้กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมสถานศึกษาสำหรับ เด็กปฐมวัย ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 โดยยึดกรอบแนวคิดของ กอร์ดอน, และวิลเลียมส์ (Gordon, & Williams, 1995, pp. 265 – 268)

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

การจัดสภาพแวดล้อมสถานศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง เพศ อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน